

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету технологій і дизайну

Тетяна ІВАНШЕНА

серпень 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мистецтво цифрової ілюстрації

Назва дисципліни

Призначення Робочої програми

Для освітніх програми спеціальності 022 «Дизайн»

Рівень вищої освіти

Перший бакалаврський

Мова навчання

Українська

Обсяг дисципліни, кредитів ЄКТС

4

Статус дисципліни

Вибіркова

Факультет

Технологій і дизайну

Кафедра

Дизайну

Форма здобуття освіти	Обсяг дисципліни		Кількість годин						Форма семестрового контролю	
			Аудиторні заняття						Самостійна робота	Залік
	Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття			
Д	4	120	50	-	-	50	-	70	+	-

Робоча програма складена

Підпис

ст. викладач Юлія БАЙРАК

Схвалена на засіданні кафедри дизайну Протокол №1 від 29.08.2025 р.

Зав. кафедри дизайну

Підпис

Ельвіра БАЗИЛЮК

МИСТЕЦТВО ЦИФРОВОЇ ІЛЮСТРАЦІЇ

Тип (статус) дисципліни	Вибіркова
Освітній рівень	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	–
Кількість призначених кредитів ЄКТС	4
Форми здобуття освіти, для яких викладається дисципліна	Очна (денна)

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, має: *вміти* створювати ілюстрації з використанням технік деталізації та мінімалістичного дизайну, шаблонів, текстур, різних мазків, хитких ліній, градієнтів; відповідно до ідеї твору свідомо порушувати пропорції та анатомічні співвідношення; *створювати* візуальний сторітелінг, обирати стиль і колірну палітру ілюстрацій з урахуванням призначення (книжкова, для сайту, для реклами тощо).

Зміст навчальної дисципліни. Лінії та мінімалізм. Розробка ілюстрації в стилі бодіпозитив. Ілюстрація замість фото. Ілюстрація з використанням технік деталізації. Поєднання фотографій з ілюстраціями і текстурами.

Запланована аудиторна робота: не менше 1/3 від загального обсягу дисципліни.

Форми (методи) здобуття освіти: *словесні* (пояснення теоретичних засад і шляхів їх подальшого застосування) із застосуванням презентацій та візуалізацій; *практичні* (виконання практичних завдань в графічних редакторах з використанням графічних планшетів); *самостійна робота* (опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до виконання практичних завдань).

Форми оцінювання результатів навчання: оцінювання результатів роботи на практичних заняттях.

Вид семестрового контролю: залік за рейтингом.

Навчальні ресурси:

1. Бразелл Д., Девіс Д. Understanding Illustration: Навчальний посібник/Дерек Бразелл, Джо Девіс - Київ: ArtHuss, 2019, - 208 с.
2. Becoming a Successful Illustrator: Підручник/Дерек Бразелл, Джо Девіс - Київ: ArtHuss, 2019, - 208 с.
3. Illustration in Ukraine. Ілюстрація в Україні: Альбом/ Люсія Бондар; Creative Publishing, 2021 - 208 с.
4. Геллер С., Кваст С. Graphic Style: From Victorian to Hipster: Навчальний посібник/ Стівен Геллер, Сеймур Кваст - Київ: ArtHuss, 2019, - 296 с.
5. Модульне середовище для навчання. URL:
<https://msn.khmn.edu.ua/course/view.php?id=9614>

Викладач: ст. викладач Юлія Байрак

2) Пояснювальна записка

Дисципліна “Мистецтво цифрової ілюстрації” є вибірковою дисципліною з фахової практичної підготовки та займає важливе місце в освітній діяльності бакалаврів зі спеціальності 022 «Дизайн».

Мета дисципліни. Формування і розвиток професійних здібностей, набуття практичних навичок з розробки цифрової ілюстрації (растрового, векторного та змішаного типу) різного призначення (книжкова, для реклами, для сайтів, додатків тощо).

Предмет дисципліни. Ілюстрації різних видів та техніки їх виконання засобами цифрового малювання.

Завдання дисципліни. Навчити розробляти композиційно і тонально гармонійні ілюстрації різних видів на графічному планшеті, в графічних редакторах відповідно до сучасних вимог індустрії; підготувати спеціалістів відповідно до потреб галузі.

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, має: чітко **розуміти** задачі, які вирішує сучасна ілюстрація; **вміти** створювати ілюстрації з використанням технік деталізації та мінімалістичного дизайну, шаблонів, текстур, різноманітних мазків, хитких ліній, градієнтів; відповідно до ідеї твору свідомо порушувати пропорції та анатомічні співвідношення; **створювати** візуальний сторітелінг, обирати стиль і колірну палітру ілюстрацій з урахуванням призначення (книжкова, для сайту, для реклами тощо) та вікової аудиторії для якої вона розроблена; застосовувати ілюстрацію, як дієвий засіб донесення інформації.

3) Структура залікових кредитів дисципліни

Назва розділу (теми)	Кількість годин, відведених на:	
	Денна форма	
	Практичні роботи	СРС
Тема 1. Лінії та мінімалізм	6	8
Тема 2. Розробка ілюстрації в стилі бодипозитив	12	16
Тема 3. Ілюстрація замість фото.	12	16
Тема 4. Ілюстрація з використанням технік деталізації.	12	16
Тема 5. Поєднання фотографій з ілюстраціями й текстурами	8	14
Разом:	50	70

4) Програма навчальної дисципліни

4.1 Зміст практичних робіт

Перелік практичних робіт для студентів денної форми здобуття освіти

№ Практичної роботи	Теми практичних робіт	Кількість годин
1	Тема 1. Лінії та мінімалізм. Розробка скетчів в стилі мінімалізм. Підбір ліній та кольорового акценту. Виконання ілюстрації з використанням ліній та кольорової плями. <i>Лім.: [1], с. 9.</i>	6
2	Тема 2. Розробка ілюстрації в стилі бодипозитив. Розробка	12

	ескізів. Робота з кольором по принципу обмеженої палітри за спліт-комплементарною або тетрадичною схемою. <i>Лім.:</i> [1], с. 66, [2], с. 10.	
3	Тема 3. Ілюстрація замість фото. Аналіз фотореклами. Розробка ілюстрації замість фото. Робота від плями до деталі. Створення атмосферних градієнтів та кольорового акцента. <i>Лім.:</i> [1], с. 234, [3], с. 54.	12
4	Тема 4. Ілюстрація з використанням технік деталізації. Робота з референсами, створення мудборда. Розробка ескізів з акцентом на деталізацію. Виконання ілюстрації в кольорі. <i>Лім.:</i> [1], с. 122, [2], с. 87.	12
5	Тема 5. Поєднання фотографій з ілюстраціями й текстурами. Розробка скетчу. Підбір текстур та колірної гами. Доповнення фото кольоровою ілюстрацією. <i>Лім.:</i> [1], с. 122, [2], с. 85.	8
	Разом:	50

В процесі виконання практичних робіт з дисципліни студенти денної форми здобуття освіти навчаються розробляти ілюстрації відповідно до сучасних трендів. Займаються дослідницькою роботою, набувають навичок роботи з референсами. Виконуючи практичні роботи, експериментують з новими стилями та техніками, навчаються долати суперечності між старими знаннями й новими фактами. Під час виконання ілюстрацій в кольорі, набувають навичок роботи з різними кольоровими схемами тощо. Але основний акцент в дисципліні зроблений на проектування ілюстрацій засобами комп'ютерної графіки, як на один із сучасних інструментів реалізації дизайнерських ідей. Результатами виконання практичних робіт є написані кольорові ілюстрації, які можна використовувати для зовнішньої комунікації з певною цільовою аудиторією.

4.2 Зміст самостійної роботи

Самостійна робота здобувачів денної форми здобуття освіти полягає у систематичному опрацюванні теоретичного матеріалу з відповідних джерел інформації до кожного практичного заняття, роботою з референсами (підготовці до виконання робіт) та доопрацювання практичних робіт за потреби.

Зміст самостійної роботи студентів денної форми здобуття освіти

Номер тижня	Вид самостійної роботи	К-сть годин
1-2	Підготовка до здачі практичної роботи №1.	6
3-4	Підготовка до практичної роботи №2.	8
5-6	Підготовка до здачі практичної роботи №2.	8
7-8	Підготовка до практичної роботи №3.	8
9-10	Підготовка до здачі практичної роботи №3.	8
11-12	Підготовка до практичної роботи 4.	8
13-14	Підготовка до здачі практичної роботи №4.	8
15-16	Підготовка до практичної роботи №5.	8
17	Підготовка до здачі практичної роботи №5.	8
	Разом:	70

Керівництво самостійною роботою кожної підгрупи здійснює її викладач згідно з розкладом консультацій у позаурочний час.

5) Технології та методи навчання

Процес вивчення дисципліни ґрунтується на використанні традиційних навчальних технологій, зокрема: *словесні* (пояснення теоретичних засад і шляхів їх подальшого застосування) із застосуванням презентацій та візуалізацій; *практичні* (виконання практичних робіт в графічних редакторах з використанням графічних планшетів, що мають допомогти студентам опанувати фаховими знаннями й набути практичних навичок з проєктування цифрової ілюстрації). Під час виконання практичних робіт студенти через проблемні методи навчання залучаються до дослідницького процесу і мають можливість проявити свій творчий потенціал на практиці, розв'язуючи фахові завдання з теми; *самостійна робота* (опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до виконання практичних робіт) дозволяє глибше зануритися в процес дослідження, ознайомитися з рекомендованою літературою, розробити додаткові скетчі, відпрацювати техніки розкриті викладачем на заняттях, у разі потреби дописати роботу.

6) Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком освітнього процесу.

При цьому використовуються такий метод поточного контролю: оцінювання результатів практичних робіт.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати поточного контролю. Здобувач вищої освіти, який набрав з навчальної роботи, суму балів нижчу за 60 відсотків від максимального балу, *не допускається* до семестрового контролю поки не виконає весь обсяг, передбачений робочою програмою для цього виду роботи, і вважається таким, який *має* академічну заборгованість. Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

7) Політика дисципліни.

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до практичних робіт (вивчення теоретичного матеріалу з теми, активно працювати на занятті, виконувати практичні роботи, брати участь у дискусіях щодо використання художніх технік і прийомів).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх практичних робіт у встановлені терміни, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж як за два тижні до кінця практичних занять у семестрі.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені плагіат, в тому числі малювати поверх фото в темах 1,2,3,4 (у темі 5 дозволяється виконання роботи з поєднанням фотографій, ілюстрацій та фактур, зокрема шляхом нанесення графічних елементів поверх фото, оскільки це передбачено змістом і завданнями цієї теми), використання штучного інтелекту (генерація ілюстрації, або окремих її частин). У разі порушення політики академічної доброчесності під час навчальної

роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати роботу з відповідної теми, що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються та не толеруються.

У межах вивчення навчальної дисципліни здобувачам вищої освіти передбачено визнання і зарахування результатів навчання, набутих шляхом неформальної освіти, що розміщені на доступних платформах (за наявності такого переліку, доцільно вказати рекомендовані курси), які сприяють формування компетентностей і поглибленню результатів навчання, визначених робочою програмою дисципліни, або забезпечують вивчення відповідної теми та/або виду робіт з програми навчальної дисципліни (детальніше у Положенні про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ).

8) Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності не допускаються та не толеруються.

Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи (структурну одиницю) після її оцінювання викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. За умови виконання усіх видів навчальної роботи за результатами поточного контролю протягом вивчення навчальної дисципліни, встановлених її робочою програмою, здобувач денної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни, може набрати до 60 балів. Позитивну підсумкову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами поточного контролю набере від 60 до 100 балів. Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС, яка заноситься в екзаменаційну відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти у семестрі

Аудиторна робота					Семестровий контроль
Практичні роботи №: (мінімум – 5 контрольних точок)					Залік
1	2	3	4	5	
Кількість балів за кожний вид навчальної роботи (мінімум-максимум)					
12-20	12-20	12-20	12-20	12-20	60-100

Оцінювання практичних робіт

Оцінка з дисципліни «Цифрова ілюстрація» виставляється на основі оцінювання рівня засвоєння студентом художніх, композиційних і технічних засобів створення цифрової ілюстрації та включає такі критерії: якість виконання практичних ілюстративних робіт (коректність композиційного рішення, робота з формою, кольором і фактурою, цілісність і

завершеність зображення), рівень володіння цифровими графічними інструментами та програмами (робота з шарами, пензлями, текстурами, форматами файлів), художня виразність і стилістична відповідність поставленому завданню (ілюстрація для книги, медіа, реклами, інтерфейсу тощо), творчий підхід та індивідуальний стиль студента, здатність до візуальної інтерпретації теми, дотримання технічного завдання, термінів виконання.

Термін здачі практичної роботи вважається своєчасним, якщо студент здав її на наступному після виконання роботи занятті. Пропущене практичне заняття студент зобов'язаний відпрацювати, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця практичних занять у семестрі.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти на практичних заняттях викладач користується наведеними нижче критеріями:

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
Відмінно (високий) 20 балів	Здобувач вищої освіти демонструє глибоке розуміння теоретичних і практичних засад цифрової ілюстрації, впевнено володіє цифровими інструментами та програмними засобами, свідомо застосовує принципи композиції, колористики, світлотіні та стилізації. Створені ілюстрації відзначаються високим рівнем художньої майстерності, оригінальністю ідей, цілісністю візуального рішення та чітко вираженим авторським стилем. Здобувач вищої освіти самостійно формує концепцію ілюстрації, аргументовано обґрунтовує власні творчі рішення, демонструє креативне мислення.
Відмінно (високий) 19 балів	Здобувач вищої освіти добре орієнтується у теоретичних основах цифрової ілюстрації та успішно застосовує їх у практичних завданнях. Роботи є стилістично цілісними, композиційно виваженими та виразними, хоча можливі незначні неточності у деталях або колористичних рішеннях. Авторський підхід і креативність чітко простежуються, а технічне виконання загалом відповідає високим вимогам дисципліни.
Відмінно (високий) 18 балів	Здобувач вищої освіти засвоїв основні принципи цифрової ілюстрації та здатний створювати завершені ілюстраційні роботи з логічною композицією та зрозумілою ідеєю. Креативність і авторський стиль проявляються частково, художні рішення інколи потребують більшої виразності або глибини. Технічне виконання стабільне, але без виразних експериментальних рішень.
Добре (середній) 17 балів	Здобувач вищої освіти володіє базовими теоретичними знаннями та практичними навичками цифрової ілюстрації, виконує завдання відповідно до поставлених вимог. Ілюстрації зрозумілі за змістом, проте креативність та індивідуальний стиль проявляються нерівномірно. Допускаються окремі помилки у композиції, колористиці або роботі з деталями, які не суттєво впливають на загальне сприйняття роботи.

Добре (середній) 16 балів	Здобувач вищої освіти демонструє достатній рівень володіння цифровими інструментами та розуміння основ композиції і кольору, однак художні рішення здебільшого стандартні або шаблонні. Авторський стиль виражений слабко, ілюстрації виконані акуратно, але без глибокого концептуального опрацювання. Технічні та стилістичні неточності частково знижують якість робіт.
Добре (середній) 15 балів	Здобувач вищої освіти виконує завдання на базовому рівні, застосовуючи окремі принципи цифрової ілюстрації без належної цілісності. Ілюстрації функціональні, проте маловиразні, композиція спрощена, колористичні рішення недостатньо продумані. Творчий підхід обмежений, але мінімальні вимоги дисципліни дотримані.
Задовільно (достатній) 14 балів	Здобувач вищої освіти має поверхневе уявлення про мистецтво цифрової ілюстрації та застосовує знання фрагментарно. Роботи прості за композицією та ідеєю, з обмеженою виразністю та слабким художнім опрацюванням. Помилки у пропорціях, кольорі або деталях помітно впливають на якість ілюстрацій.
Задовільно (достатній) 13 балів	Здобувач вищої освіти засвоїв лише окремі елементи навчального матеріалу, ілюстрації мають схематичний характер і не демонструють цілісного художнього мислення. Креативність майже відсутня, технічні та композиційні помилки суттєво знижують рівень виконання робіт.
Задовільно (достатній) 12 балів	Здобувач вищої освіти виконує завдання формально, без розуміння основних принципів цифрової ілюстрації. Ілюстрації незавершені або хаотичні, з численними технічними та художніми недоліками, що унеможливорює повноцінне сприйняття результату.
Незадовільно (недостатній) від 0 - 11 балів	Здобувач вищої освіти не опанував основний навчальний матеріал дисципліни «Мистецтво цифрової ілюстрації», не демонструє володіння цифровими інструментами та художніми принципами, не здатний створити завершену ілюстраційну роботу, а навчальні завдання виконані частково або не виконані взагалі.

Для кожного окремого виду завдань підсумкового семестрового контролю застосовуються критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти, наведені вище (Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти).

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Підсумковий бал за виконання практичних робіт передбачених робочою програмою
A	90-100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		Задовільно/Satisfactory – наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
D	66-72		
E	60-65		

FX	40-59	Незараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання з усіх видів робіт до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС у наведеній нижче таблиці.

9) Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Дати визначення ілюстрації?
2. Підтипи ілюстрації?
3. Особливості ілюстрації в стилі бодипозитив?
4. Що таке мінімалізм?
5. Особливості ілюстрації виконаної в мінімалістичному стилі?
6. Чому в деяких випадках фото замінюють ілюстрацією?
7. Що таке деталізація?
8. Охарактеризуйте деталізовану ілюстрацію?
9. Що таке патерн?
10. Де можуть використовуватися патерни?
11. Чи варто поєднувати фото та ілюстрацію?
12. Етапи роботи над ілюстрацією?
13. Для чого потрібно формувати мудборд?
14. Особливості ілюстрації для сайтів, додатків, стартапів?
15. Особливості розробки ілюстрації?
16. Що таке скетч?
17. Перелічіть підходи в скетчингу?
18. Для чого в процесі розробки ілюстрації використовують просту геометрію та розкладання на маси?
19. Перелічіть можливості, переваги та недоліки векторної графіки?
20. Перелічіть можливості, переваги та недоліки растрової графіки?
21. Архетипи в ілюстрації?
22. Особливості зображення ілюстрацій через монохроматичну колірну схему?
23. Особливості зображення ілюстрацій через комплементарну колірну схему?
24. Особливості зображення ілюстрацій через спліт-комплементарну колірну схему?
25. Особливості зображення ілюстрацій через тетрадичну колірну схему?
26. Особливості зображення ілюстрацій через тріадичну колірну схему?
27. Чим відрізняється ізометричний дизайн від плоского?
28. Що таке "рамка" в ілюстрації?
29. Тренди в цифровій ілюстрації?
30. Принципи створення інтригуючого сюжету

10) Навчально-методичне забезпечення

Освітній процес з дисципліни «Покадрова анімація» забезпечений необхідним

навчально-методичним матеріалом, що розміщений в Модульному середовищі для навчання MOODLE:

Методичні вказівки до практичних робіт для здобувачів вищої освіти денної форми навчання з дисципліни «Мистецтво цифрової ілюстрації».

URL: <https://msn.khmn.edu.ua/course/view.php?id=9614>

11) Матеріально-технічне та програмне забезпечення дисципліни

Необхідні інструменти, обладнання: записник, графічний планшет, або папір акварельний формат А3, пензлі, фарби акварельні, палітра, стаканчик для води.

Інформаційна та комп'ютерна підтримка: ПК, планшет, смартфон або інший мобільний пристрій, проєктор. Програмне забезпечення: програма Adobe Photoshop, Adobe Illustrator, доступ до мережі Інтернет, робота з презентаціями.

12) Рекомендована література

Основна

1. Бразелл Д., Девіс Д. Understanding Illustration: Навчальний посібник/Дерек Бразелл, Джо Девіс - Київ: ArtHuss, 2019, - 208 с.
2. Becoming a Successful Illustrator: Підручник/Дерек Бразелл, Джо Девіс - Київ: ArtHuss, 2019, - 208 с.
3. Illustration in Ukraine. Ілюстрація в Україні: Альбом/Люсія Бондар; Creative Publishing, 2021 – 208 с.
4. Геллер С., Кваст С. Graphic Style: From Victorian to Hipster: Навчальний посібник/ Стівен Геллер, Сеймур Кваст - Київ: ArtHuss, 2019, - 296 с.

Додаткова

1. Шагала, Володимир Іванович. Українська мальована історія: зб. Малюнків і коміксів / В. І. Шагала ; упоряд. А. Ю. Курков ; В. Кондратюк. - Львів : Меморіал, 2021. – 800 с.
2. Мсебіус. Світ Едени: комікси. Кн. 1 / Мсебіус ; пер. з фр. О. Макарової ; худож. Мсебіус. - Київ : Видавництво, 2022. – 216 с.
3. Михайленко В. Є. Основи композиції: навчальний посібник. / В. Є. Михайленко, В. І. Яковлев. – К.: Каравела, 2018. – 304 с.
4. Трегубов В.О., Негай Г. А. Теоретичні основи архітектурної композиції: навч.-метод. Посіб./ В.О. Трегубов, Г.А. Негай: ФОП Цюпак, 2022. - 216 с.
5. Heller, S Iron Fists: Branding the 20th-Century Totalitarian State Phaidon Press Inc, 2008. - 224 с.
6. Губаль Б. Композиція в дизайні. Одно-, дво-, і тримірний простір: навч. посіб.; за ред. Е. А. Антоновича. Тернопіль: Матвей, 2011. - 240 с.
7. Іванов С. Основи композиції видання. Навчальний посібник. Львів.: Світ, 2013. - 232 с.
8. Сотська Г., Шмельова Е. Словник мистецьких термінів. Херсон: Видавництво «Старт», 2016. - 52 с.

13) Інформаційні ресурси

1. Модульне середовище. Режим доступу:
<https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=9614>
2. Електронна бібліотека університету. Режим доступу:
http://lib.khmnu.edu.ua/asp/php_f/page_lib.php.
3. Репозитарій ХНУ. Режим доступу : <https://library.khmnu.edu.ua/#>.